

Ülést tartott az Országos Béketanács

A Magyar békemozgalom tavalyi jubileumi esztendőjének munkájáról és az 1965-ös feladatokról tanácskoztak esztendőnkön a parlamentben az Országos Béketanács kibővített ülésének résztvevői. Részt vett az ülésen politikai, gazdasági és kulturális életünk sok kiválója, köztük számos neves író, művész, tudós és más közéleti személyiség. Ott volt Heinz Altschul, az Osztrák Béketanács főtájkára, valamint a faji megkülönböztetés ellen küzdő ausztráliai mozgalom hazánkban tartózkodó küldöttei: Gloria Meltzer és Beverley Walsh.

Szakasits Árpád, az Országos Béketanács elnöke nyitotta meg a tanácskozást. Ezután dr. Dezséry László főtájkát terjesztette elő a múlt évi munkáról szóló beszámolót és az idej program tervezetét.

Befejeződött a KISZ-titkárok tanfolyama

Tegnap délbén befejeződött a felsőoktatási intézmények KISZ titkárainak országos négynapos tanfolyama Szegeden, a Semmelweis kollégiumban. A négy nap alatt az egyetemeken, főiskolák KISZ titkárai megbeszélték a VI. kongresszus határozataiból adódó második feladatközpontokat. A tanfolyamot meglátogatta Vajó Péter, a KISZ Központi Bizottságának titkára, majd a harmadik napján Darvasi István, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető helyettese, aki bel- és külpolitikai konzultációt is tartott. A tanfolyam — Soós Pálnak, a KISZ Központi Bizottsága osztályvezetőjének véleménye szerint — megfelelt az előzetes várakozásnak.

EMBEREK közszolgálatban

Nincs a városnak olyan utcája, tere, amit ne ismerne, ne járt volna benne Mészáros Lajos postai kézbesítő. Harminchat esztendeje hordja a leveleket, pénzes postát, a rádiónyugtát, s néhány éve a tv-díj befizetési lapot. Amikor jó hírrel vagy pénzzel csenget, kopogtat a lakásokba, akkor szívesen látják, s jó szót is váltanak vele. Kellemetlen levelek és idióták kézbesítésekor viszont zavarba hozza a címzetteket; s előfordul, hogy olykor kínos, kellemetlen percekben át várakoztatják, amikor pénzért megy a házhoz. Hogy a postás sok háztartás pénztárába „belelát”... Hát istenem, Nem szól ő erről senkinek. Csak az esik neki rosszul, amikor a rádió- vagy tv-díj befizetéséért ötször-hatszor is el kell járnia egy-egy előfizetőhöz.

Annak idején — ha jelképesen is — a nagy börtönként az apjától vette át, aki mozgópostás volt, de az állandó vonatkozásban átláztak a csontjai és idő előtt elvitte a halál. Hogy 36 esztendő alatt hányszor hánny emeletet járt meg a városban Mészáros Lajos is, azt nehéz lenne kiszámítani. Tíz évig a Belvárosban, az egyetemi negyedbe hordta a postai üldeményeket. Aztán a Szent István tér környéke, majd Rókus, később Hettyástelep lett a „por-tára”. Most Alsóvárosban a Mátyás tértől a Nyíl utáig csenget be a házakba, kopogtat a lakásokba. Naponta 150—200 levél, a hónap első napjaiban 380 rádió- és 125 tv-díj beszedése, a hónap végén 200

A kutatások időszaka lezárult a szegedi olajmezőn

Termelési tanácskozás és szb-választás az olajmunkásoknál

Szokatlan az alföldi fülnek ez a köszöntés: „Jó szerencsét!” De Üllés és környékének népe már nem kapja fel rá fejét, tudja, hogy az olajbányászok így köszönnék nekik s egymásnak. Üllés, Soltvadkert, Szank és Dorozsma hivatalosan a szegedi olajmező egy-egy állomása, s az ezeken a helyeken dolgozó munkások egy üzemegységhez tartoznak. A vállalat központja Szolnok, neve: Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Alföldi Kőolajfúrásai Üzeme. A fél „vezérkar” eljött Üllésre, hogy az üzemegység dolgozóinak termelési tanácskozásán és a szakszervezeti bizottság újjáválasztásán részt vegyen.

Sikeres volt a tavalyi év

A vállalat jól dolgozott tavaly, s csaknem minden termelési mutató elérte a tervezett szintet. A termelési érték tervét 4 százalékkal meg túl is teljesítették. A szegedi medencében dolgozó munkások is kitettek magukért, áttérték a célszerűbb „két lépcsős” kutatási módszerre, s összesen 5 kutatást mélyítették le, közülük három már olajtermelésre is alkalmassá téve. Különösen Szankon volt sikeres a múlt év, ahol aránylag kis mélységben 1800—1900 méteren elérhető az olaj. Már az ötdik kutatást mélyítik itten. A dorozsmai kutatásban az első „lépcsőnél” tartanak, s a 2600 méteres mélység elérése a cél.

Tóth Zoltán vállalati igazgató beszámolója természetesen nemcsak az Üllés környéki eredményekkel foglalkozott, bár az alkalomhoz illően ezt elemelte a legnagyobb részletességgel. Az üzem Szolnok, Orosháza,

Hajdúszoboszló és Eger környékén is szép sikereket ért el, s nemcsak új kutakat tártak fel, hanem az előző, 1963-as évinél sokkal több kutatást ki is vizsgáltak. Ez azért vált lehetségessé, mert több úgynevezett lyukbe-fejező berendezést állíthattak munkába. A munkát azonban több helyen, így Üllésen is gátolta az egész esztendőn át tartó csőhiány.

Előkészületek a kitermelésre

Az olajipar gyors fejlődése köztudott dolog, az Alföldi Olajfúrásai Vállalat idej terve mégis lenyűgöző: együttesen 197—198 ezer métert kell lefúrniuk, lemélyíteniük, s hozzá mintegy 750—780 rétegvizsgálatot kell elkészíteni. Az üzem termelési tervének értéke csaknem 40 millió forinttal növekedik.

De ezek csak a keretszámok. Jobban megérthetjük tartalmukat, ha tudjuk, hogy míg a szegedi olajmezőn jelenleg 5 alföldi és 3 dunántúli berendezés működik, március végén már nem 8, hanem 15 lesz a számuk. Ezalatt az idő alatt ide települ át a szolnoki üzemegységnek és a szoboszlónak is egy része. Valamennyi állomáshelyen felszaporodnak a tornyok, a fűrészek, a befejező berendezések. Üllésen a fél év végéig 8 sekély kutat fognak kíméltíteni és kivizsgálni, a 4 mély kút közül 3 feltárását be is fejezik. Soltvadkertben 10, Szankon, Eresztőn és Harkán szintén összesen 19 olajkúton dolgoznak majd.

Mi történt tehát a szegedi medencében? Bebizonyosodott, hogy e vidék olaj- és gázincse mennyiségileg és minőségileg is kitűnő. A kezdeti kísérletezések, kutatások időszaka lezárult. Most már az olajfúróknak az az elsőrangú feladatuk, hogy minél több kutat feltárjanak s átadjanak a kitermelő vállalatnak. Az év második felében az olajbányászok kívül megjelennek ezen a vidéken a termelők is.

Az olajmező mellett meg kell tanulni a szegedi nevet is annak, aki tisztában akar lenni az ország energia- és nyersanyagkészletével!

Megfelelő feltételek között

Hogy a fejlődés üteme milyen nagymértékű, jellemző az is, hogy az üllési üzemeg-

ség szervezett dolgozói műhelybizottsága alig 4 hónappal ezelőtt jött létre, s most, az újjáválasztás alkalmával alakult át szakszervezeti bizottsággá. Tegyük hozzá talán még azt is, hogy míg jelenleg 185 dolgozó képviselőben vettek részt a küldöttök a termelési tanácskozáson és a szakszervezeti választáson az üllési művelődési otthon klubszobájában, néhány hónap múlva már a nagyterembe se igen férnek majd be a munkások: a szolnoki üzemegység áttelepülése erre a vidékre körülbelül 600 dolgozó átköltözését jelenti.

A szakszervezeti bizottság titkára, Dezsi Sándor, akit ismét megválasztottak, beszámolójában elmondta, hogy az olajmunkások élet- és munkakörülményei milyen sokat fejlődtek a közelmúltban. Megoldották a dolgozók jobb élelmiszerellátását, s rövidesen külön büfé nyit a földművesszövetkezet, ahol majd főznek is számukra. Dorozsmán és Üllésen felépült egy-egy táborhely, ahol kitűnően fűtött hálósobák, étkező, fürdő és klubszoba áll rendelkezésükre. Mindez gépkocsikhoz kapcsolható, könnyen mozgatható utánfutó kocskban.

A dolgozók részt vesznek a szocialista munkaversenyben, a már működő 3 szocialista címért dolgozó brigád mellett éppen a közel-múltban újabb 3 nevezett be a versenybe. Virágzik az újítási mozgalom is, több olyan szerszámmal dolgoznak, melyek újításból születtek.

A várható nagy fejlődés természetesen új helyzetet teremt az olajmunkások életében. A vállalatnak és a szakszervezetnek egyaránt fontos feladata, hogy a munka jó megszervezése mellett a munkakörülményeket is megfelelő szinten biztosítsák. Ehhez várnak segítséget a helybeli földművesszövetkezetektől is.

Az olaj, a gáz a népgazdaság legfontosabb alapanyagai közé tartozik. Nemcsak mint kitűnő energiaforrás, hanem mint a vegyipar és még sok más iparág nyersanyaga, életető eleme. Ezt lassacskán éppúgy tudjuk, mint azt, hogy ez a vidék, a szegedi medence adja majd az ország olaj- és gáztermelésének jelentős részét. Nemsokára a szegediek sem lepődnek meg, ha így köszönnék rájuk: „Jó szerencsét!”

Fehér Kálmán

Tizenhat fontos építőipari beruházás készül el idén

Az Építészeti Minisztérium az idén több mint egymilliárd forint értékű beruházást folytat az építőipart és az építőanyagipari gyárakat. A beruházási összegek nagyrészt a régebben megkezdett és a legfontosabb építkezések befejezésére fordítják. Ezért a minisztérium 23 értékhár felletti beruházásának több mint a fele, vagyis pontosan 16, még az idén átadásra kerül. Különösen jelentős az építés iparosítását segítő *öbudaí házgyár*, amely évente 1800 lakást ad majd a fővárosnak. Az utolsó simításokat végzik az évi 920 lakást termelő *dunaúvárosi házgyár*on is. Az 1965. évi beruházási terv ugyan nem irányozta elő, de az Országos Terhivatalt mégis vállalta, hogy *hozzájárul a dél-budapesti és a győri házgyár építkezésének ezévi megkezdéséhez*, ha a beruházóknak és a tervezőknek sikerül meggyorsítani az előkészületi munkákat.

Az építőanyagipar nem egy fontos beruházása a népgaz-

daság fizetési mérlegét javítja. Több bevételhez juttatja az országot a herendi porcelángyár és az orosházi üvegyár új kemencéje is azzal, hogy jelentősen fokozza a keresett exportárú termelését. A hejőcsabai cementgyár új mézsműve viszont a *hazai mézellátás nehézségeit csökkenti*. Az új üzemrész ugyanis évente 110 000 tonna égetett meszet szállít majd a belföldi megrendelőknek. A beruházások tekintélyes része az építés gazdaságosságát fokozza. Két új kavicsosztályozó mű a betonkészítéshez szállít majd válogatott anyagot, amellyel sok cementet takarítanak meg. A sajószentpéteri üvegyárban áttérnek a földgáztüzelésre, az alsószolcai épületelmevgyárban pedig újfajta kotróberendezéssel csökkentik a kavicstermelés költségeit. Az építőipar gépesítésének fontos állomása lesz, hogy az idén átadják a debreceni építő-gépesz technikumot, amely évente mintegy 200 szakember kibocsátásával segíti az építkezéseket.

Nagyvonalúság nélkül

A szólásmondás szerint mindenki annyit érdemel, amennyit meg tud becsülni. A munkával szerzett értékek ésszerű, takarékos felhasználása egy kicsit az önbecsülésnek is mércéje. Nincs olyan gazdag ország, amelynek ne lenne gondja saját javaira és nem takarékoskodna nemzeti értékeivel. Mégis most, hogy még szigorúbb takarékosra törekszünk, egyesek „rendkívüli állapot”-ról beszélnek. Pedig az 1965-ös esztendő takarékosági erőpróbája nem átmeneti jellegű kampány, hanem fontos lépés a minden tekintetben beosztottan gazdálkodó közszellem meghonosításának hasznátvó programjában.

Ugyancsak régi és mégis nagyon időszerű mondas: takarékoskodj pénzzel, anyaggal, idővel. A takarékoság korszerű értelmezése azonban nem szorítkozik kizárólag a felhasználások és ráfordítások mechanikus csökkentésére. A minőség javítása, a műszaki fejlesztés meggyorsítása még átmeneti költségnövekedés esetén is kívánatos és gazdaságos lehet. Az idej tervekben félreérthetetlenül kitűnik: nem elegendő a mennyiségi figyelemmel kísérése a termelésben. De nem uralkodhat el valamiféle mennyiségi szemlélet a takarékoságban sem. Az okosan gazdálkodó számvető tevékenység szükséges a társadalom által létrehozott értékek megőrzésére és gyarapítására.

Sokrétű tennivalóink közül vegyünk csak egyet: az import-takarékosságot. Minden kereskedő állam a rendelkezésre álló eszközökkel a kivitelt serkentésére és a behozatal korlátozására törekszik. Nekünk igazán nyomós okunk van erre, hiszen a nemzeti jövedelem jelentős része a külkereskedelemben realizálódik, s a kivitelt és behozatal mérlegében adóssággal zártuk a tavalyi esztendőt. Az exportot meghaladó mértékben vásároltunk külföldön. Nemcsak gazdasági kérdés, fontos politikai feladat is a külkereskedelmi egyensúly megteremtése a tőkés országokkal. Eppen ezért a takarékoság időszerű elve különös szerepet kap a nyugati import-termékekkel. Már az is nagy népgazdasági eredménynek számít, ha egyes vásárlásokat a tőkés piacokról ésszerűen áttérhelünk a baráti országokba. A szocialista országokba, a KGST-tagállamaiban, az igen intenzív nemzetközi együttműködés révén nemcsak könnyebben, hanem előnyösebben és gazdaságosabban is megtermelhetjük a behozatal fedezetét jelentő exportot.

Mégis jelenleg megengedhetetlen nagyvonalúság tapasztalható a nyugati import-termékek felhasználásában. A magyar ipar minden színesfém szükségletét — az alumíniumot kivéve — importból és főként a nyugati piacokról kénytelen kielégíteni. Márpedig a technika és az ipar fejlődésével növekszik a horgany, az ón, a réz, az ólom iránti hazai igény. Eppen ezért célszerű a színesfémek ésszerű helyettesítése más anyagokkal. Az ólombronz csapágyaknál tartósabb, jobb például a műanyag csapágy. Gazdaságosabb ez a megoldás.

Igen nagy népgazdasági tartalék rejlik még a színesfémhulladék gyűjtésében. Íme: egy tonna ón világpiaci ára 2800 dollár, a réz tonnánként 800, a horganyé 300, az ólomé 200 dollár. Mégis több vállalatnál a színesfémhulladékok, amely sohasem keveredve, hanem mindig külön-külön keletkezik, együtt, ömlesztve tárolják. A vállalat az ilyen vegyes hulladékért alig egytizedét kapja mintha különválogatva, gondosan gyűjtene azt. Évente 1500—2000 tonna ilyen színesfém „műhelyszöpredéknek” mintegy 40 százaléka az újrafeldolgozás során veszendőbe megy. Elképzelhető, hogy így, gondatlanságból hánny ezer dollár kár ér a népgazdaságot. De megemlíthetjük: a felújított épületekben feleslegessé vált, használaton kívüli ólomcsöveket — mintegy 100 tonnányit évente — az érvényes rendelkezések ellenére, befalazzák a tatarozások alkalmával.

Vitathatatlan, a korszerű gyártmányok kibocsátása, a műszaki fejlesztés sok, idehaza nem gyártott speciális anyagot, különleges alkatrészt, bonyolult berendezést igényel külföldről. Televíziós képcső-ballonokat, különleges félvezetőket, műszereket importálunk a nálunk fejlettebb országokból. Am ahhoz, hogy a leghatékonyabban hasznosíthassuk devizalehetőségünket műszaki fejlődésünk meggyorsításában, tervezőink nem támaszthatnak jogtalan luxusigényeket a külkereskedeleml szemben.

Gyakori jelenség, hogy szerkesztőink — a külföldi katalógusokat lapozgatva — előszeretettel adnak rendelést importra, amikor hazai cégek is vártnak hasonló terméket. Előfordult idegenkedés, oktalán előítélet is a hazai termékeinkkel szemben. Korszerű automata-rendszert készített például egyik műszergyárunk. Már külföldi érdeklődés is volt, csak hazai rendelőre nem akadtak. Hazai szükséglet ugyan jelentkezett, de a felhasználó Nyugatról vásárolta a drága automatikát. A hazai műszergyár viszont nem fejleszthette saját hasonló gyártását, mert kellő üzemeleti tapasztalatok híján nem tartotta célszerűnek az exportot.

A kutatók és kísérletezők az alkotás hevében gyakran elrugaszkodnak a gyakorlati lehetőségektől. „Fő a gyorsaság és a korszerűség” — mondják — és a prototípus, a kísérleti darab alkatrészigényét importból biztosítják. „Ez a néhány dollár nem jelenthet gondot a népgazdaságnak” — teszik hozzá. Ez a „prospektusszemlélet” nemcsak azért káros, mert sok kicsi sokra megy, hanem a tömeges behozatal lavináját indítja el a kiserleti darab majdani sorozatgyártásában. Ellenkező esetben a kísérleti darabot a gyártás előtt újból át kell tervezni. Így pedig már amit nyertünk a réven időben, többszörösét elveszítjük a vámon anyagban. Ezért a gyors és korszerű fejlesztő munka első lépései is feltételezik a reális közgazdasági megfontolásokat.

Számtalan módszere van még a céltudatos import-takarékosságnak: a selejt, a hulladék csökkentése, a hiánycikkek hazai termelésének meghonosítása, vagy a KGST-országok közötti szakosított gyártása stb. Érdemes valamennyi módszerrel behatóan foglalkozni és újabb után kutatni. Hiszen a nyugati behozatal viszonylagos csökkentése nem öncél. A kivitelt egyidejű növelése biztosítja a legfontosabb és valóban nélkülözhetetlen termékek behozatalát — műszaki és gazdasági fejlődésünk meggyorsítását. Mint ahogy a takarékoság többi formái is egyaránt kiegészítve növelik szocialista építőmunkánk erőforrásait, megalapozva dolgozó népünk jólétét.

KOVÁCS JÓZSEF